

CẢNH ĐỨC TRUYỀN ĐĂNG LỤC

QUYỂN 19

Ngài Hành Tư đời thứ 6 (phần 3) có 42 vị

- Đệ tử nối pháp của Thiền sư Nghĩa Tồn ở Tuyết Phong Phước châu (phần sau). Có 42 vị:

1. Thiền sư Hoằng Thao ở An Quốc Phước châu
2. Thiền sư Qui Bản ở núi Vân Cái Tương châu
3. Hòa thượng Lâm Tuyền ở Thiều châu,
4. Hòa thượng Nam Viện ở Lạc Kinh,
5. Thiền sư Khả Hư ở Động Nham Việt châu
6. Thiền sư Hành Châu ở Pháp Hải Viên Định châu,
7. Thiền sư Thông ở Long Tĩnh Hàng châu,
8. Thiền sư Tùng Triển ở Bảo Phước Chương châu,
9. Thiền sư Đạo Bạc ở Thù Long Tuyền châu,
10. Thiền sư Tông Tình ở chùa Long Hưng Hàng châu,
11. Thiền sư Khế Phan ở Nam Thiên Phước châu,
12. Thiền sư Sư Đỉnh ở Việt Sơn Việt châu,
13. Thiền sư Khả Quán ở Kim Luân Nam Nhạc,
14. Thiền sư Huyền Nột Phước Thanh Tuyền châu,
15. Thiền sư Văn Yển ở Vân Môn Thiều châu
16. Thiền sư Nhân, ở Nam Đài Cù châu,
17. Hòa thượng Đông Thiên ở Tuyền châu,
18. Thiền sư Tùng Tập ở Tiền Sơn Dư Hàng Đại,
19. Hòa thượng Vĩnh Thái ở Phước Châu,
20. Thiền sư Thủ Nột Hòa Long ở núi Trì châu,
21. Hòa thượng Mông Bút ở Kiên châu,
22. Thiền sư Nguyên Nghiễm ở Cổ Điền Cực Lạc Phước châu,
23. Thiền sư Như Thể ở núi Phù Dung Phước châu,
24. Hòa thượng ở núi Khê Hạc Lạc Kinh
25. Thiền sư Thê ở Qui Sơn Đàm châu,
26. Thiền sư Diên Tông ở núi Triều Sơn Cát châu

27. Đại sư Phổ Minh ở núi Phổ Thông Ích châu
28. Thiền sư Vĩnh ở Am Lương Gia Song Tuyền Tình châu
29. Thiền sư Siêu Ngộ ở Bảo Phước Chương châu
30. Thượng tọa Phù ở Thái Nguyên
31. Thiền sư Duy Kính Nam Nhạc (31 vị trên đây thấy có ghi
lục)
32. Thiền sư Thẩm Siêu ở Thập Tướng Thai châu
33. Thiền sư Nột ở Lô Sơn Giang châu
34. Thiền sư Đại Vô Vi ở nước Tân La,
35. Thiền sư Huyền Huy ở Lộ châu
36. Hòa thượng Thanh Tịnh ở Hồ châu
37. Hòa thượng Tuyết Phong ở Vĩnh An Ích châu
38. Thiền sư Đức Minh ở Lô Thiên,
39. Thiền sư Hoài Trung Minh Thủy Võ châu
40. Thiền sư Hoài Quả ở Ích châu,
41. Thiền sư Hành Tu ở Nhĩ Tướng Hàng châu,
42. Thiền sư An Đức ở Tung Sơn (11 vị trên đây không có cơ
duyên-ngữ cú)

- Thiền sư Ngài Hành Tư đời thứ 6 (phần 3)

*** Đệ tử nổi pháp của Thiền sư Nghĩa Tôn ở Tuyết Phong Phước Châu**

1. Đại sư Minh Chân Hoàng Thao ở An Quốc viện, Phước châu.

Sư người Tuyền châu, họ Trần. Tuổi nhỏ dứt hẳn cá thịt tự thê xuất gia. Ở chùa Long Hoa với ngài Đông Thiền thọ Cụ giới rồi mới đến Tuyết Phong. Tuyết Phong thấy Sư tài thí hơn người có thể làm pháp khí bền dẫu dặt dùng tín tâm vốn có tiến vào sâu xa, lại tham vấn thiền uyển mà được Tam-muội các phương rồi trở về ngài Tuyết Phong. Tuyết Phong hỏi từ đâu đến? Đáp: Ở Giang tây đến. Phong hỏi: Thấy Đạt-ma chỗ nào? Đáp: Rõ ràng Hòa thượng nói. Tuyết Phong hỏi: Nói gì? Đáp: Nói chỗ nào (từ đâu) đến. Một hôm Tuyết Phong thấy Sư bỗng nắm cứng nói hết cả càn khôn là cái môn giải thoát, nắm tay bảo nó vào mà chẳng chịu vào. Hỏi: Hòa thượng quái lạ Hoàng Thao không được. Tuyết Phong nói tuy thế sau đó lại trái với nhiều Sư Tăng là sao? Sư nhân nêu văn bia của Quốc Sư nói: Được thì ở tâm lan y làm cây chiên đàn, mất thì ở chỉ cam lộ làm vườn tất lê. Sư nắm một Vị Tăng hỏi: 1

lời cần đủ đắc thất 2 ý, ông nói thế nào? Vị Tăng đưa nắm tay lên nói: Chẳng thể gọi là nắm tay. Sư không chịu. Cũng đưa riêng 1 nắm tay lên nói: Chỉ là gọi đó là nắm tay. Sư nhận lời mời ở Khuẩn sơn thuê đồ đến đông. Sau Mân Soái nghe Đạo Đức sư bèn khiến ở chùa An Quốc mở rộng Huyền Phong học trò hơn 800 người - Tăng hỏi: Như thế nào là ý Tây Trúc đến? Sư nói: Phải tức phải mà chớ hiểu lầm - Hỏi: như thế nào là câu thứ nhất? Sư nói: Hỏi hỏi. - Hỏi: Học nhân từ trước này chưa tận cơ, thỉnh Sư tận cơ? Sư im lặng hồi lâu Tăng lễ bái. Sư hỏi: Bỗng đến chỗ khác, người hỏi ông nên thế nào? Đáp trọn chẳng dám nêu lầm. Sư nói: Chưa ra cửa đã thấy đủ cười. Hỏi: Như thế nào là Đạt-ma truyền tâm? Sư nói: Tổ phi hậu trực? Hỏi: Như thế nào là Tông thừa trung sự (việc trong Tông thừa?)? Sư nói: Chẳng nên vì Lão huynh mà tan chúng. Hỏi: Chẳng lạc Hữu vô thỉnh Sư toàn nói? Sư nói: Ông thừa đoán xem. Hỏi: Như thế nào là việc 1 đầu lông? Sư nắm áo ca sa đứng dậy. Tăng nói xin Sư chỉ bày. Sư nói: Ôm chân thật chẳng cần nhiều khó, đến triều liền hiến Sở Vương xem. Hỏi: yên vắng không lời lúc đó thế nào? Sư nói: Lại tiến 1 bước. Hỏi: Phạm có câu nói đều lạc vào nhân duyên phượng tiện, chẳng lạc vào nhân duyên phượng tiện là như thế nào? Sư nói: Nhiều gặp kẻ kéo nước, ít gặp kẻ ôm lu - Hỏi: Hưởng thượng 1 nẻo ngàn Thánh không truyền, chưa biết Hòa thượng truyền như thế nào? Sư nói: Lại để miệng ăn cơm - Hỏi: Như thế nào là người cao thượng? Sư nói: Bến sông chẳng có ông rửa tai, khe bàn dứt dấu người câu. Hỏi: Trong 12 giờ (24 giờ) làm sao cứu được sinh tử? Sư nói: Cầm bát chẳng cần dòm các vui, đi trên băng sao được bước sai lầm. Hỏi: Học nhân định hỏi Tông thừa, Sư cho hay không? Sư đáp: Chỉ hỏi. Tăng định hỏi Sư bèn hét: Lui ra. Hỏi: Trước mắt sinh tử như thế nào được khỏi? Sư đáp: Đem sinh tử đến đây. Hỏi: Biết có người vì sao nói không được? Sư nói: Ông chém tên làm gì? Hỏi: Như thế nào là kiếm cứu người sống? Sư nói: Không dám làm ông mù. Hỏi: Như thế nào là dao giết người? Sư nói: Chỉ cái ấy là phải - Hỏi: Chẳng phạm đầu mũi nhọn như thế nào biết tiếng (tri âm)? Sư nói: Năm (tuổi?) lừa đi! Hỏi: Khổ rít xin Sư 1 lời? Sư nói: Hầy (Đáng?) giết trầm ngâm. Hỏi: Vì sao như thế? Sư đáp: Cũng cần tốt đầy đủ. Hỏi: Người thường ở chánh vị có tiêu được trời người cúng dường không? Sư đáp: Tiêu không được. Hỏi: Vì sao tiêu không được? Sư nói: Mặc áo ăn cơm sao tiêu được. Sư nêu khi Lăng Hòa thượng lúc còn ở Chiêu Khánh, ở pháp đường đứng ở góc phía Đông bảo Tăng rằng: Trong đó hỏi 1 câu. Tăng liền hỏi: Hòa thượng vì sao không ở chánh vị? Lăng nói vì ông đến như vậy. Hỏi

tức nay làm gì. Lãng nói: Dùng mắt ông làm gì. Sư nêu xong bèn nói: Người ta hỏi riêng như vậy là đạo lý ấy, ngày nay nói thế nào? Sau An Quốc nói: Đó tức đại chúng 1 lúc tan đi được. Sư cũng tự đáp thay rằng. Đó tức đại chúng 1 lúc lễ bái.

2. Thiên sư Qui Bản ở viện Song Tuyên, núi Vân cái, Tương châu.

Sư người phủ Kinh triệu. Thuở nhỏ xuất gia, 16 tuổi mặc áo thọ giới tụng kinh Pháp Hoa. Lúc đầu lễ ngài Tuyết Phong. Tuyết Phong xuống giường thiền bước ra sau mà ngồi. Sư ngay đó tỉnh giấc - Vị Tăng hỏi: Như thế nào là Song Tuyên. Sư đáp: Khá tiếc 1 đôi mày. Hỏi: Học nhân chẳng hiểu. Sư đáp: Chẳng từng phiền sức vua võ việc nước chảy xiếc chẳng biết - Hỏi: Như thế nào là ý Tây Trúc đến? Sư bèn nắm đứng, vị Tăng ấy biến sắc. Sư nói: Trong đó ta không có cái ấy - Ngón tay Sư nhỏ dài đặc biệt khác người nên gọi là Thủ Tướng Đại sư.

3. Hòa thượng Lâm Tuyên ở Thiệu châu.

Vị Tăng hỏi: Như thế nào là Trần? Sư đáp: Chẳng biết thành gò núi. Sư gặp Đại Sư Từ Quang ở Bạch Vân từ già ra đi. Bạch Vân ra cửa đưa Sư xuống thêm bảo rằng chậm chậm, chớ nói té ngã. Sư nói: Bồng nhiên té ngã làm sao? Bạch Vân nói không cần nâng đỡ. Sư cười lớn mà lui.

4. Hòa thượng Nam Viện ở Lạc kinh.

Hỏi: Như thế nào là pháp pháp chẳng sinh? Sư nói: Sinh. Có Nho sĩ đọc rộng nhiều sách xưa nay người thời đó gọi là Trương Bá Hội, một hôm đến gặp Sư. Sư hỏi: Phải là Trương Bá Hội chăng? Đáp: Chẳng dám. Sư lấy tay vẽ trên hư không 1 nét hỏi: Hiểu không? Đáp: Chẳng hiểu. Sư nói: 1 còn chẳng hiểu, sao hiểu được trăm.

5. Thiên sư Khả Hưu ở Động Nham, Việt châu.

Hỏi: Như thế nào là chánh chủ Động Nham? Sư đáp: Mở ra? Hỏi: Như thế nào là chỗ Hòa thượng thân thiết vì người? Sư nói: Biển lớn chứa tử thi. Hỏi: Như thế nào là 1 nẻo hướng thượng. Sư đưa cổ áo lên chỉ bày. Hỏi: Học nhân từ xa lại thỉnh Sư phương tiện nói. Sư nói: Phương tiện rồi.

6. Thiên sư Hành Châu ở viện Pháp Hải, Định châu.

Hỏi: Gió lặng thì sóng im lúc đó thế nào? Sư nói: Thổi ngã vách Nam. Hỏi: Như thế nào là báu trong Đạo? Sư nói: Chẳng lộ ánh sáng. Hỏi: Là chính nó chăng? Sư đáp đó tức lộ rồi.

7. Long Tĩnh, Thông Thiên sư ở Hàng châu.

Xứ Thê Thượng tọa hỏi: Như thế nào là rồng Long Tĩnh? Sư đáp:

ý khí thiên nhiên khác. Bút thần vẽ chẳng thành. Hỏi: Vì sao vẽ chẳng thành. Sư đáp: Ra khỏi bầy chẳng đội sừng, chẳng giống đồng loại. Hỏi: Lại biết làm mưa không? Sư đáp khắp nhuận không bờ cõi, nơi nơi đều kết hạt. Hỏi lại có việc trong Tông môn không? Sư nói: Có. Hỏi: Như thế nào là việc trong Tông môn? Sư đáp: Từ xưa nay không hình đoạn nên vật không từng thiếu. Hỏi như thế nào là kiếm thổi lông. Sư đáp kéo thầy chết ra.

8. Thiên sư Tùng Triển ở viện Bảo Phước, Chương châu.

Sư người Phước châu, họ Trần. Năm 15 tuổi lễ Tuyết Phong làm thầy thọ nghiệp, năm 18 tuổi ở chùa Đại trung tạo bốn châu thọ giới Cụ túc. Sư dạo đến vùng Ngô sở, sau trở về hầu Tuyết Phong. Một hôm Phong bỗng gọi Sư hỏi: Hiểu không? Sư đến trước, Phong lấy gậy đánh. Sư ngay đó liền biết mà trở về, làm lễ rồi lui ra. Sư lại thường lấy lời kim cổ phương tiện hỏi Trường Khánh Lăng Hòa thượng. sâu nhận chịu. Hòa thượng Trường Khánh ở Lăng có lúc nói thà nói A-la-hán có 3 độc, chẳng nói Như Lai có 2 lời, chẳng nói Như Lai không nói, chỉ là không 2 lời. Sư hỏi: Thế nào là lời Như lai nói? Đáp: Người điếc sao nghe được. Sư nói: Tình biết Hòa thượng nói câu thứ 2. Trường Khánh liền hỏi: Nói như thế làm gì? Sư nói: Uống trà đi - Nhân nêu Bàn Sơn nói: quang cảnh đều mất là vật gì? Động Sơn nói quang cảnh chưa mất lại là vật gì. Sư đáp: Dựa vào 2 Tôn giả này mà thương lượng cũng chưa được tiểu tuyệt. Bèn hỏi Trường Khánh như nay làm gì nói được tiểu tuyệt. Trường Khánh im lặng hồi lâu. Sư nói: Tình biết. Hòa thượng ở trong hang quỷ mà tính kế sống. Trường Khánh liền hỏi: Làm gì? Sư nói: 2 tay vịn con trâu nước (cái cày?) lên khỏi gối. - Một hôm Trường Khánh hỏi: Thấy sắc liền thấy tâm, lại thấy chiếc thuyền chăng? Sư nói: Thấy. Hỏi: Chiếc thuyền (thoàn tử) đã bỏ (đặt?) làm sao là tâm? Sư liền chỉ chiếc thuyền - Tuyết Phong bảo chúng rằng: Đây các Thượng tọa, đến đình Vọng châu cùng Thượng tọa gặp nhau, đến Ô Thạch cùng Thượng tọa gặp nhau, đến trước Tăng Đường cùng Thượng tọa gặp nhau. Sư nêu lời ấy hỏi Nga Hồ rằng đến trước Tăng đường gặp nhau mà lại hẹn chỗ Vọng châu đình, Ô Thạch Lĩnh thì làm sao gặp nhau? Nga Hồ bỗng bước vào phương trượng, còn Sư thì trở về Tăng đường - Năm Lương Trinh Minh thứ 4 (Đinh sửu) Thức sử Chương châu là Vương Công kính trọng Đạo Phong sư mà lập ra Bảo Phước Thiên Uyển mời Sư về ở. Ngày khai đường Vương Công lễ quì 3 lần thỉnh, đích thân đưa Sư lên tòa. Sư nói: Làm trò cười gì thế tuy nhiên 3 lần thỉnh nên không thể từ chối. Đây các Nhân giả lại biết chăng. Nếu biết được thì cùng cổ Phật

sánh vai. Lúc đó có vị Tăng bước ra mới lễ bái. Sư nói: Lúc tịnh không chẳng chịu đi lại đợi lúc mưa dầm. Tăng bèn hỏi: quận thú kính trọng lập tinh xá vì Sư mở rộng chân phong, thỉnh Hòa thượng nêu bày Tông giáo. Sư hỏi: Lại hiểu chăng. Đáp: Đó tức quần sinh có nhờ cậy. Sư nói: Chớ đem đồ bất tịnh làm dơ người. Tăng ra đánh lễ. Sư nói: Đại Đức tốt chẳng chớ che giấu chiếc thuyền. Hỏi: Lặng bặt lấy gì làm phép tắc? Sư nói: Lạc vào chỗ nào? Đáp: Không hiểu. Sư nói: Đồ (Lão) ngủ gục, đi ra đi. - Sư thấy một vị Tăng bèn lấy gậy đánh Lộ trụ lại đánh vào đầu Tăng ấy. Tăng kêu đau. Sư nói: Cái đó làm gì chẳng đau. Tăng không đáp được - Hỏi ngài Ma Đăng: Vào Hán 1 tạng rõ ràng, Đạt-ma ở Tây Trúc đến đem gì chỉ bày. Sư hỏi: Việc Thượng tọa hành cước làm gì? Đáp: Không hiểu.. Sư nói: Chẳng hiểu thì hiểu lấy, chớ lấy chỗ người bên cạnh mà phân. Nếu ở lâu tại Tông lâm thì hiểu chút ít chỗ xa gần, có thể tùy chỗ mà nhậm chân. Kể sơ tâm hậu học chưa biết thứ tự. Sơn tăng do đó chẳng tiếc nói với ông việc trần kiếp đến nay, chỉ tại ngày nay lại hiểu chăng. Song Phật giáo giao phó cho Quốc vương, Đại thần, Quận thú xưa đồng hội Phật nay mới như thế. Nếu là phước lộc sang quý thì chẳng luận bàn, chỉ như thời ấy việc được Phật giao phó dặn dò lại nhớ được chăng? Nếu biết được liền cùng ngàn Thánh sánh vai. Nếu chưa biết được thì phải tin chắc việc này chẳng từ người mà được tự mình cũng chẳng phải nói nhiều. Cách Đạo càng xa ngay ở chỗ nói năng dứt, tâm hành mất, cũng chưa phải là đó. Đứng đã lâu, xin trân trọng. - Hôm khác Sư lên pháp đường, đại chúng vân tập. Sư nói: Có người từ sau Phật điện qua thấy là Trương 3 Lý 4, ở trước Phật điện mà qua vì sao không thấy, lại nói Phật pháp lợi hại chỗ nào. Tăng nói vì có 1 phần thơ cảnh do đó chẳng thấy. Sư bèn hét, tự đáp thay rằng: Nếu là điện Phật thì không thấy. Vị Tăng hỏi: Chẳng phải là điện Phật thì có thấy chăng? Sư hỏi chẳng phải là điện Phật thì thấy gì - Hỏi: Trong 12 giờ (24 giờ) thì cứ nghiệm như thế nào. Sư nói: Cứ nghiệm rất tốt. Hỏi: Học nhân vì sao chẳng thấy. Sư đáp: Chẳng thể lại móc mắt đi. Hỏi: Chủ bạn lớp lớp khắp mười phương mà cùng nêu. Hỏi: Như thế nào là khắp mười phương cùng nêu? Sư nói: Sao ông chẳng nói người khác hỏi. Hỏi: Nhân khi nói luận ý lúc ấy thế nào? Sư hỏi nhân nói gì? Vị Tăng cúi đầu hồi lâu. Sư nói: Là cơ điện xệt suy nghĩ uổng công. Hỏi: Muốn vào biển vô vi phải ngồi thuyền Bát Nhã, như thế nào là thuyền Bát Nhã. Sư nói: Liền tỉnh. Hỏi: Tiện khi tiến bước thì như thế nào? Sư đáp: Là lão ngồi trong nhà Niết-bàn - Sư thấy Tăng ăn cơm bèn đưa bát lên nói: Gia thường. Vị Tăng hỏi: Hòa thượng là tâm hạnh nào - Có Ni

đến tham vấn. Sư hỏi: Ai đó? Thị giả báo rằng: Có Giác sư cô. Sư nói: Đã là Giác sư cô thì đến đây làm gì. Ni nói: Trong Đạo nhân nghĩa tức chẳng không. Sư tự nói khác rằng: Hòa thượng là tâm hạnh nào - Mân Soái sai Sư đưa Chu Ký đến. Sư lên pháp đường nói: Đi thì ấn trụ, trụ thì ấn phá. Vị Tăng nói: Không đi không tục dùng ấn hễ gì. Sư bèn đánh. Vị Tăng nói: Đó tức trong hang quỷ toàn nhân ngày nay. Sư im lặng mà thôi - Sư hỏi: Vị Tăng: Từ đâu đến? Đáp: Từ Giang tây. Sư hỏi: Học được gì? Đáp: Kéo chẳng ra. Sư hỏi: Làm gì? Vị Tăng không đáp được. Sư nêu lời Động Sơn thật khen rằng: Uổng công quán giấy và mực chẳng phải là người trong núi. Vị Tăng hỏi: Như thế nào là người trong núi? Sư nói: Ông thử mao lược xem. Hỏi: Nếu chẳng hiệt nhi bao giờ thành mao lược. Sư nói: Ông là hiệt nhi. Hỏi: Hòa thượng là tâm hạnh nào? Sư nói: Lại nói chẳng phong - Sư thấy Tăng đếm tiền bèn đưa tay ra nói ta xin 1 tiền. Hỏi: Hòa thượng nhân đâu mà đến thế. Sư nói: Ta đến thế. Hỏi: Nếu đến thế thì lấy 1 xu đi. Sư nói: Ông vì sao đến thế - Sư hỏi: Tăng ở đâu lại. Đáp: Từ Quán Âm Giang Tây. Sư nói: Có thấy Quán Âm không? Đáp: Thấy. Sư hỏi: Thấy bên tả hay thấy bên hữu. Đáp: Thấy thì chẳng trái trả hữu. Hỏi: Như thế nào là vào lửa không cháy, vào nước không chìm. Sư nói: Nếu là lửa nước tức bị cháy chìm. Sư hỏi: Người nấu cơm: Chảo rộng nhiều ít. Đáp: Hòa thượng thử lượng xem. Sư lấy tay làm thế đo lường. Đáp: Hòa thượng chớ lừa dối con. Sư nói: Tức là ông lừa dối ta. Hỏi: Muốn đạt nẻo vô sinh cần phải biết bản nguyên (nguồn cội) như thế nào là bản nguyên? Sư im lặng hồi lâu rồi hỏi thị giả vừa rồi Vị Tăng hỏi: gì. Vị Tăng ấy nhắc lại thì Sư bèn hét đuổi ra bảo rằng: Ta không có điếc - Hỏi: Học nhân mới vào Tông lâm xin Sư toàn chỉ bày đường vào. Sư nói: Nếu nói toàn chỉ bày thì ta lẽ bái ông - Sư thấy một vị Tăng bèn hỏi: Ông làm nghiệp gì lại được lớn dài như thế. Hỏi: Hòa thượng ngắn nhiều ít. Sư thu mình làm thế ngắn Tăng nói Hòa thượng chớ gạt lừa người tốt. Sư nói: Tức là ông lừa gạt ta - Sư khiến thị giả khuất phục Long Thọ Trưởng lão rằng: Chỉ riêng tự đến chớ đem thị giả đến. Thọ nói chẳng cho đem lại sao biết lia được. Sư nói: Đại sát ân ái. Thọ không đáp được. Sư tự đáp thay rằng: lại cảm ơn Hòa thượng thượng túc truyền bày - Sư ở tại Bảo Phước chỉ 12 năm, học chúng thường đông không dưới 700 người, tiếp cơ lợi vật không thể ghi chép hết. Mân Soái kính trọng Sư tâu lên vua biết - Niên hiệu Đường Thiên Thành thứ 3 (Mậu tý) Sư có chút bệnh. Tăng vào Trương thất hỏi thăm, Sư bảo rằng: Ta cùng ông biết nhau nhiều năm, có phương thuật ghì cứu nhau. Vị Tăng nói: Phương thuật rất có, nghe

nói Hòa thượng không biết ký khẩu - Lại bảo chúng rằng ta 10 ngày nay khí lực sẽ suy yếu riêng không gì khác chỉ là thời đến. Vị Tăng hỏi: Thời đã đến Sư đi là phải hay ở là phải? Sư bảo nói. Đáp: Đó tức là con chẳng dám vội gặp. Sư nói: Mất tiền bị tội. Nói xong thì ngồi kiết già mà tịch, vào ngày 21 tháng 03.

9. Đại sư Đạo Phó hiệu Hoằng Giáo ở núi Thụy long, Tuyên châu.

Sư người Phước Đường, Phước châu, họ Trịnh, thọ nghiệp ở viện Bảo Lâm. Từ khi được Tuyết Phong ấn tâm thì Sư đến ở Ngũ Phong. Sư lên pháp đường nói: Chớ nói không sơn không mong đợi. Rồi trở về phương trượng Tăng nói: Phàm có câu lời chẳng ra ngoài đánh Đại thiên chưa biết việc ngoài đánh như thế nào. Sư nói: Phàm có câu lời chẳng phải là đánh Đại thiên. Hỏi: Như thế nào là đánh Đại thiên. Sư đáp: Ma-hê-thủ-la Thiên cũng là Tiểu thiên giới. Hỏi: Kể sơ tâm hậu học mới vào trong tông lâm phương tiện môn xin Sư chỉ bày. Sư gõ cửa phương. Vị Tăng hỏi: Hưởng thượng lại có việc không? Sư nói: Có. Hỏi: Như thế nào là việc hưởng thượng? Sư lại gõ cửa phương.

10. Thiên sư Tông Tịnh ở Long Hưng Hàng châu.

Sư người Thai châu. Trước sư tham vấn ngài Tuyết Phong ngâm kế thừa Tông ấn, bèn tự nguyện làm người nấu cơm phục vụ cho chúng hơn 10 năm. Từng ở trong nhà chúng mà cánh tay nhìn đăm đăm vào màn cửa. Tuyết Phong thấy mà ký rằng: Ông sau này trụ trì có 1.000 Tăng, trong đó không có 1 người nạp tử. Sư hối lỗi từ già trở về quê cũ ở viện Lục thông. Tiền Vương sai Sư ở chùa Long Hưng, có chúng hơn ngàn người chỉ có đám giảng tụng Tam học, quả đúng như Tuyết Phong đã ký trước. - Năm Chu Giảng Thuận 1, Sư 81 tuổi. Tiền Vương thỉnh Sư chùa lên Đại điện diễn nói Vô thượng thừa. Đạo tục đều ủng hộ. Vị Tăng hỏi: Như thế nào là nói về chỗ kỳ đặt của Lục Thông. Sư nói: Thiên hạ đều đi (đều nêu). Hỏi: Như thế nào là gia phong của Lục thông. Sư nói: 1 cái bố nạp 1 cân có dư. Hỏi: Như thế nào là 1 đường tiến bước của Học nhân? Sư nói: Ai dám dối lừa ông. Hỏi: Há không có phương tiện? Sư nói: Sớm là khuấy ức - Hỏi: Như thế nào là gia phong của Hòa thượng. Sư nói: Sáng ăn cháo trưa ăn cơm. Hỏi: Lại thỉnh Hòa thượng nói? Sư nói: Lão Tăng mệt lắm. Hỏi: Rốt ráo thế nào? Sư cười lớn mà thôi - Tiền Vương đặc biệt kính trọng nhiều lần mời Sư vào phủ, lấy chủ ở đầu nên gọi là Lục Thông Đại sư - Niên hiệu Hiên Đức thứ 1 tháng 12 Quý Đông thì Sư tịch, thọ 84 tuổi, Tháp ở núi Đại Từ.

11. Thiên sư Khế Phan ở Nam thiên, Phước châu.

Sư lên pháp đường nói: Nếu là lời hay câu đẹp của các phương đều đã nói hết. Hôm nay trong chúng lại có siêu đệ nhất nghĩa nói được 1 câu chẳng. Nếu có thì ta chẳng cô phụ với người. Lúc đó có vị Tăng hỏi: Như thế nào là đệ nhất nghĩa? Sư nói: Sau không hỏi đệ nhất nghĩa. Đáp: Hiện đang hỏi. Sư nói: Đã lạc vào đệ nhị nghĩa. Hỏi: Cổ Phật hát ca thỉnh Sư hòa điệu? Sư nói: Ta chẳng hòa điệu, ông thì tạp loạn. Hỏi: Chưa biết là ai hòa điệu. Sư nói: Chỗ nào tới lui.

12. Thiên sư Sư Đảnh hiệu Giám Chân ở Việt sơn, huyện Chư ký ở Việt châu - Lúc đầu tham vấn Tuyết Phong mà được ý chỉ. Sau nhân Mân Soái thỉnh Sư thọ trai ở lầu Thanh Phong. Sư ngồi lâu mở mắt ra bỗng thấy ánh sáng mặt trời, rồi rỗng rang đốn ngộ mà có kệ rằng:

*Trên lầu Thanh Phong đến quan trai
Ánh dương mắt thấy bỗng mở toan
Mới biết việc xưa năm Phổ Thông
Chẳng từ Thông lãnh mà đem đến.*

Sư trở về trình ngài Tuyết Phong. Phong cho là phải. Vị Tăng hỏi: Như thế nào là thân Phật? Sư nói: Ông hỏi thân Phật nào? Đáp: Thân Phật Thích Ca. Sư nói: Lưỡi trùm khắp cõi Tam thiên. Khi Sư sắp mất tập chúng có kệ rằng:

*Mắt sáng theo sắc mắt
Nhĩ thức theo tiếng tiêu
Về nguồn không chỉ khác
Ngày nay cùng sáng mai.*

Nói kệ xong thì ngồi kiết già mà mất.

13. Thiên sư Kim Luân ở Khả Quán Nam Nhạc.

Sư người ở Phước đường, Phước châu, họ Tô, nương ngài Tề Hạp Thiên sư ở chùa Thạch Phật mà cạo tóc thọ giới. Sư đến tham vấn ngài Tuyết Phong. Phong nói: Đến gần đây. Sư bèn đến trước lễ bái. Phong lấy chân đạp. Sư bỗng nhiên ngẫm khế hạp. Sư thờ Phong 12 năm. Sư lại trải đạo các Tông lâm mà ở ngọn Pháp luân tại Nam nhạc. Sư lên pháp đường bảo chúng rằng: Ta ở Tuyết Phong bị ngài 1 đạp thẳng đến nay mắt chẳng mở, chẳng biết là cảnh giới nào. Vị Tăng hỏi: Như thế nào là ý Tây Trúc đến? Sư nói: Không phải. Đại chúng đem tham vấn xong xuống pháp đường, Sư gọi đại chúng! Chúng quay đầu. Sư nói: Xem trăng! Đại chúng xem trăng. Sư nói: Trăng giống cây cung ít mưa nhiều gió. Chúng không đáp được - Hỏi: Người xưa nói Tỳ Sư có sư Pháp Thân có chủ, như thế nào là Tỳ Sư Sư Pháp Thân chủ? Sư nói: Không thể trên giường mà đặt giường. Hỏi: Như thế nào là việc Nhật

Dụng. Sư vỗ tay 3 lần. Vị Tăng nói: Học nhân chưa hiểu ý này. Sư nói: Lại đợi lúc nào? Hỏi: Như thế nào là người trên Tông thừa. Sư đáp: Ta hôm nay chưa uống trà. Hỏi: Thỉnh Sư chỉ bày? Sư nói: Đã qua rồi. Hỏi: Chánh thì chẳng hỏi, thỉnh Sư chỉ phụ? Sư nói: Ôm lấy mèo con đi - Sư hỏi: Tăng ở đâu đến? Đáp: Ở Hoa quang. Sư liền đẩy ra ngoài mà đóng cửa lại Tăng không đáp được. Hỏi: Giữa đường gặp người đạt đạo chẳng đem lời im lặng mà đáp thì lấy gì mà đối? Sư nói: Ối, đi ra đi - Sư hỏi: Vị Tăng: Thế nào (làm gì) là việc thấy mặt. Đáp: Thỉnh Sư xét. Sư nói: Thế lại phải (đáng?) chăng? Đáp: Vì làm thì chẳng được. Sư nói: Riêng là 1 vậy, hoặc như thế nào là linh nguyên 1 nẻo? Sư nói: Đạp qua làm gì? - Tuyết Phong viện chủ có thư gửi đến Sư mời rằng; Sơn Đầu Hòa thượng tuổi cao, Sao Trưởng lão không lại vào núi 1 chuyến. Sư đáp thư rằng: Đợi Sơn Đầu Hòa thượng riêng có kiến giải liền vào lãnh. Có Vị Tăng hỏi: Như thế nào là kiến giải của Tuyết Phong. Sư nói: Ta cũng kinh sợ.

14. Thiên sư Huyền Nột ở viện Phước Thanh, Tuyên châu.

Sư là người Cao Ly, lúc đầu ở đạo tràng Phước Thanh, là truyền đăng của Tượng Cốt. Học giả đến đông. TháiThú Tuyên Châu là Vương Công hỏi: Như thế nào là việc trong Tông thừa? Sư hét. Vị Tăng hỏi: Như thế nào mất thấy (xúc mục) đều Bồ đề? Sư nói: Xà-lê mất nửa năm lương thực. Hỏi: Vì sao mất nửa năm lương thực? Sư nói: Chỉ là mong được 1 đấu gạo của người khác - Hỏi: Như thế nào là Pháp thân thanh tịnh? Sư đáp: Con ếch, con giun đất. Hỏi: Giáo nói chỉ có 1 thân kiên mật hiện trong tất cả trần như thế nào là thân kiên mật? Sư đáp: Lừa, ngựa, mèo con. Hỏi: Xin Sư chỉ bày. Sư nói: Lừa ngựa cũng chẳng hiểu. Hỏi: Như thế nào là trên vật vật biện rõ? Sư mở 1 chân ra chỉ bày - Sư ở Phước Thanh 30 năm rộng mở Huyền phong và mất ở núi này.

15. Thiên sư Văn Yến ở núi Vân môn, Thiều châu.

Sư người Gia Hưng, Cô tô, họ Trương. Xưa tham với Trần Tôn Túc ở Mục châu mà được phát sáng đại chỉ. Sau đến Tuyết Phong mà học Huyền yếu, nhân dấu mình trong chúng, đến pháp tịch của Thiên sư Mãn ở Linh Thọ-Thiều Châu đảm nhận đệ nhất tòa. Mãn viết thư di chúc cho Quảng chủ thỉnh Sư nối gót trụ trì. Nhưng Sư không quên gốc xưa, xem Tuyết Phong là Thầy. Ngày mở pháp đường Quảng chủ đến bảo rằng: Đệ tử thỉnh Ích. Sư nói: Trước mắt không đường khác. Sư nói: Chớ nói hôm nay đối gạt các người tốt đê không được, đã hưởng về các người trong đó làm 1 trường bữa bãi lộn xộn. Bỗng gặp người sáng mắt thấy rõ bảo đó là 1 trường tiểu cụ làm trò cười ngày nay cũng chẳng

thể tránh được. Lại hỏi này các ông, từ trước đến nay có việc gì, thiếu cái gì. Nói với các ông vô sự cũng là dối gạt các ông. Cần phải đến chỗ đất ấy mới được. Cũng chớ nên theo miệng mà hỏi loạn, tự trong tâm mình đầy đen đúa dối lừa. Sáng mai sẽ có việc lớn ở đây, nếu các ông cần tánh trì độn thì chậm về - Lại hướng về người xưa lập Hóa môn lập ra dạy dỗ môn Đình, ở sân mà thấy Đông thấy Tây, là cái đạo lý gì. Ông muốn hiểu chẳng? Đều là do ông từ vô lượng kiếp đến nay đầy đặc vọng tưởng. Một khi người nghe nói liền sinh tâm nghi, bèn hỏi Phật hỏi Tổ hướng thượng hướng hạ cầu tìm hiểu biết thì càng mất giao thiệp, tâm suy nghĩ (định ra) liền sai hướng lại có nói năng. Chẳng phải là tâm suy nghĩ lại có việc gì. Xin trân trọng. - Sư lên pháp đường nói: Việc ta chẳng phải được riêng cho mình, nói với các ông ngay đây vô sự, sớm là tướng mai một (mất tiêu) rồi - Các ông lại định tiến bước. Hướng về trước tìm lời, theo câu mà tìm hiểu biết dấu ngàn sai vạn khéo rộng nêu vấn nạn thì chỉ là gây nên 1 trò đối đáp lưu loát (nói năng giao hoạt), thì cách Đạo càng xa có khi nào hết được (thôi nghĩ). Việc này nếu ở lời nói thì 3 thừa 12 phần giáo há không có nói năng, nhân đâu mà nói ngoài giáo riêng truyền. Nếu từ học hiểu cơ trí mà được thì như Thập Địa Thánh Nhân nói pháp như mây như mưa cũng còn bị quở trách. Thấy tánh như cách màng cách vỏ do đây mà biết. Tất cả có tâm trời đất khác nhau. Tuy thế, nếu được người nào nói) lửa không cháy, trọn ngày nói việc không dính môi răng, chưa từng nói dính 1 chữ. Trọn ngày mặc áo ăn cơm chưa từng đụng 1 hạt gạo đeo 1 sợi chỉ. Tuy như thế cũng là Môn Đình mà nói. Cần thật được đó mới là được. Nếu ước với Nạp Tăng môn hạ trong câu trình cơ uổng công suy nghĩ ở 1 hay nhiều câu mà thừa làm được thì cũng là lão ngủ gục. Sư nói: 3 thừa 12 phần giáo nói dọc nói ngang, thiên hạ Lão Hòa thượng nói dọc ngang 10 chữ, cùng ta cần kim nhọn cho nói Đạo lý đến xem vì sao nói thuốc chết ngựa. Tuy như thế lại có mấy cái đến cảnh giới này. Chẳng dám mong ông trong lời nói có tiếng vang trong câu có dấu mũi nhọn. Nháy mắt ngàn sai, gió lặng sóng im chỉ mong còn tiếng vang. Trân trọng - Sư lên pháp đường nói: Nay các huynh đệ, hết cả các phương tham tìm tri thức quyết chọn bỏ sinh tử, đến chỗ há không có tôn túc vào thùy từ nói lời phương tiện, lại có không thấu suốt được câu chẳng, nêu ra thử xem. Lão Hán ta sẽ cùng ông thương lượng. Lúc đó có vị Tăng bước ra lễ bái định nêu lên, Sư nói: Đi đường tây thiên, xa xôi hơn vạn dặm - Hỏi: Học nhân họp nhau lại thương lượng cái gì. Sư nói: Đại chúng đứng lâu. Sư nói: Nêu 1 lời dạy các ông ngay đây làm theo sớm là đổ phân trên đầu

ông, ngay đây nắm 1 đầu lông, hết cả đại địa 1 lúc được sáng, cũng là cắt thịt thành ghẻ lở. Tuy thế ông cũng cần thật đến chỗ đó mới được. Nếu chưa cần thiết không được cướp. Nếu hư thì lui bước hướng về gót chân mình mà suy tìm xem vì lẽ gì mà thật không may mắn cùng ông làm hiểu rõ cùng ông làm nghi hoặc. Các ông đều cần phải ở mỗi người 1 việc mà đại dụng hiện tiền, liền chẳng phiền ông 1 đầu lông (chút) khí lực nào liền cùng Tổ Phật không khác. Tự vì các người tín căn cạn mỏng, ác nghiệp sâu dày, đột nhiên mọc lên rất nhiều đầu sừng gánh túi bát ngàn vạn quê làng chịu khuất phục. Lại các người có chỗ nào không đủ. Kẻ Đại trượng phu nào ai vô phần, thấy gì đều thừa đương cũng chẳng là trước tiện, không thể chịu người dối lừa chiếm phần. Vừa thấy Lão Hòa thượng động khẩu liền cầm đá lấp miệng, liền là như ruồi xanh trên đồng phân tranh giành nhau tiếp đem đi 3 người, 5 người dùm đầu thương lượng. Khổ thay! Nay huynh đệ các Cổ Đức 1 lúc vì các ông chẳng biết làm sao. Do đó phương tiện nói 1 lời hay nửa câu để giúp ông vào đường, các việc ấy bỏ qua 1 bên riêng tự cố gắng chút ít gân cốt, há chẳng phải là có chỗ tương thân vui cùng vui. Lúc đó chẳng đợi người thở ra chẳng bảo người hít vào lại có chỗ nhàn dụng nào thân tâm riêng rẽ. Cần phải hết sức để ý, để ý. Trân trọng - Sư nói: Hết cả càn khôn 1 lúc đem đến trước mắt ông. Các ông nghe nói như thế, chẳng dám mong ông tánh nóng nảy đánh Lão tăng 1 cái. Lại chậm chậm tử tế xem kỹ là có hay không, là cái đạo lý gì? Nhiều người hướng về đó mà sáng được. Nếu gặp Nạp Tăng môn hạ bẻ gãy 2 chân ông nếu là người ấy nghe nói chỗ nào có Lão Túc ra đời bỗng nhỏ vào tai mắt ta, nếu ông chẳng phải là tay chân ấy vừa nghe người học liền gánh vác thì sớm lạc vào cơ thứ 2. Ông lại xem Hòa thượng Đức Sơn kia vừa thấy Tăng đến liền vác gậy mà đánh đuổi đi - Mục Châu Hòa thượng vừa thấy người vào cửa liền nói tha cho ông 30 gậy. Hoặc có người hỏi thấy thành công án đám người khác lại làm gì? Nếu là 1 đám người lược hư, đám người ăn nuốt đàm dãi ghi nhớ được 1 đồng, gánh 1 thứ sai lầm đến trình, môi lừa mỏ ngựa khoe ta hỏi được 10 chuyển 5 chuyển Thoại. Ông nhiều lần hỏi từ sáng đến tối luận về kiếp như thế lại từng mộng thấy hay chưa, chỗ nào là chỗ cùng người gắng làm. Giống như thứ này. Có người khuất phục nạp Tăng cơm chay cũng nói ta được cơm ăn vì sao cùng nói. Ngày nọ vua Diêm Ma trước mặt chẳng chấp nhận miệng ông giải nói. Nay các huynh đệ, nếu người nào y chúng khiến mặt trời (sống qua ngày?), nếu cũng chưa được thì chớ nên coi thường qua thời, cần phải rất kỹ lưỡng - Người xưa có tướng cát đằng làm chỗ, tức như Tuyết

Phong Hòa thượng nói: Tất cả đại địa là ông - Giáp Sơn nói đầu trăm cỏ biết lấy Lão tăng, ở giữa chợ nhận làm Thiên tử - Lạc Phổ nói: 1 trần vừa cất lên thì Đại Địa gồm thâu, 1 sợi lông đầu là toàn thân sư tử đều là do ông nắm chắc suy lường ngược ngạo lâu ngày, tự nhiên sẽ có đường vào. Việc này không giúp thay ông được, đều là phần riêng của mỗi người. Lão Hòa thượng ra đời chỉ là vì ông chứng minh. Nếu ông có rất ít nguyên do lại mê muội ông cũng chẳng được. Nếu ông thật chưa được, thì phương tiện vạch ra cho ông thì cả huynh đệ chẳng thể cùng 1 loại đạp hư giày cỏ, ném bỏ Sư Tăng cha mẹ đi hành cước, cần phải có chút ít tinh thái thì mới thật được. Nếu có người vào chỗ gặp cái cắn tay chân của chó heo, mà chẳng tiếc thân mạng như vào bùn vào nước, cô thể cắn nuốt, bỏ trên lông mày đeo cao túi bát, bẻ gãy roi gậy, 10 năm 20 năm biện lấy chỗ thấu triệt, chớ lo chẳng thành biện. Nếu như đời này chưa được thấu triệt thì đời sau cũng chẳng mất thân người, hưởng vào cửa này cũng chính là tỉnh lực, chẳng luống cô phụ bình sinh, cũng chẳng cô phụ Sư Tăng cha mẹ thí chủ mười phương, ngay đây mà chú ý. Chớ nên dạo khổng huyện châu lại cầm ngang cây gậy 1.000 - 2.000 dặm chạy đi, bên này chạy đông bên kia qua hạ, tánh thích sơn thủy, nhiều trai cúng mà dễ được y bát, khổ công mong được 1 hạt gạo mất cả nửa năm lương. Hành cước như thế có lợi ích gì? Rau gạo của đàn việt tín tâm cúng dường làm sao tiêu được, cần phải tự xem. Thời chẳng đợi người, bỗng nhiên chợt mà nhắm mắt thì trước sau biết tính thế nào giống như con cua trong nước sôi que càng bò loạn ông không còn chỗ lược hư nói đại thoại, chớ sống nhàn tản uống phí thời gian 1 khi mất thân người vạn kiếp khó được lại, chẳng phải là việc nhỏ, chớ dựa vào việc trước mắt. Người xưa còn nói sáng nghe Đạo chiều chết cũng được. Huống ta là Sa môn, lâu ngày dày đạp việc gì cần phải rất nỗ lực, nỗ lực. Trân trọng. - Sư nói: Các ông mất hết như thế thấy người nói mang ý Tổ, liền hỏi việc nói vượt Phật vượt Tổ các ông lại gọi cái gì là (làm) Phật, cái gì là (làm) Tổ, lại nói cái lý vượt Phật vượt Tổ - Hỏi: Cái ra khỏi 3 cõi - Nói: Ông đem 3 cõi lại đây xem, có thấy nghe hiểu biết nào ngăn ngại ông, có thanh sắc nào cho ông hiểu rõ cái oán nào (chén gì), thì lấy cái gì để thấy sai khác. Thánh xưa chẳng biết làm sao, xây thân làm vật nói toàn thể là chân, vật vật thấy thể chẳng thể được. Ta nói với ông ngay đây có việc gì, sớm là tướng chôn mất nhau. Nếu ông thật chưa có đầu vào. Lại trong đó riêng tham rõ, trừ việc ăn cơm mặc áo đi tiểu tiện thì lại có việc gì. Không duyên cố (đầu mối), nào được khởi nhiều vọng tưởng làm gì. Lại có 1 thứ giống như nhàn tản rảnh rang,

dum đầu học được lời người xưa nói, thức tánh ghi nhớ mà vọng tưởng suy đoán, nói ta hiểu Phật pháp rồi, chỉ quản nói cát đằng lấy tánh qua thời, lại hiềm là chẳng xứng ý, ngàn vạn thôn làng ném bỏ cha mẹ Sư Tăng Hòa thượng, mà đi lại đính ước với cái đời trọc thì có chết gấp nào mà đi hành cước - Sư lên pháp đường nói: Cho nên biết thời vận nhiều nương ly loạn kịp ở tượng quý. Ngày gần đây Sư Tăng đi Bắc đánh lễ Văn Thù, đi Nam dạo Hành nhạc. Nếu thế thì danh tự Hành cước Tỳ-kheo luống tiêu của tín thí, khổ thay khổ thay - Hỏi: Dính mực giống sơn chỉ quản lấy tánh qua thời, nếu khiến có 2 cái, ba cái, uống công học nhiều ghi nhớ lời thoại, đến chỗ tìm lời nói tương tự được Lão Túc ấn khả. Khinh chê hàng thượng lưu làm nghiệp phước đức mỏng manh. Ngày nọ vua Diêm Ma đóng đình ông thì chớ nói là không có người bảo ông. Nếu là kẻ sơ tâm hậu học thì phải có tinh thần chớ nhớ không người nói. Tình nhiều hư không không bằng ít thật. Hưởng về sau chỉ là tự lừa dối, có việc gì gần trước - Sư lên pháp đường, đại chúng vân tập. Sư lấy gậy chỉ trước mặt nói: Càn khôn đại địa, vi trần chư Phật đều ở trong đó, sao Phật pháp đều tìm thắng thua, lại có người can được chẳng. Nếu không có người can được, thì đợi Lão già này can ông. Lúc đó có vị Tăng bước ra nói: Thỉnh Hòa thượng can. Sư nói: Cái Lão hồ tinh. Sư nói: Các người bên cạnh hành cước đều là sông Nam biển Bắc hết thấy đều có sinh duyên chớ ở lại tự biết được chẳng, thử nếu ra xem, Lão Hán cùng ông chứng minh, có chẳng có chẳng nói ra. Ông nếu không biết Lão già này dối lừa ông đó. Nếu ông muốn biết mà sinh duyên ở Bắc thì Bắc có Triệu Châu Hòa thượng, núi Ngũ đài có Văn Thù đều ở trong đó. Nếu sinh duyên ở Nam thì Nam có Tuyết Phong, Ngọa Long Tây Đường Cổ Phong đều ở trong đó. Ông muốn được biết chẳng. Muốn được biết thì hưởng vào trong đó mà biết lấy. Nếu chẳng thấy cũng chớ lược hư, thấy chẳng thấy chẳng. Lại xem Lão Tăng cỡi cổ Phật trong điện mà ra. Trần trọng. - Sư lên pháp đường nói: Thiên Thân Bồ-tát vô cớ tự biến làm 1 cây gậy lang giá, bèn vẽ đất, 1 nét bảo rằng: Trần sa chư Phật hết cả đều hưởng vào đó mà leo lên rồi xuống pháp đường - Sư nói: Ta xem các ông trong 2, 3 cơ chẳng thể thấy được, mặc không áo nọ nào có ích gì. Ông lại biết chẳng, cùng ông chú phá tiếp tục san bằng cho ông. Lâu sau các phương nếu thấy Lão Túc thì đưa 1 ngón tay lên hoặc dựng cây phất trần nói là Thiên hay là Đạo, vác gậy đánh bể đầu rồi đi. Nếu chẳng thế thì hết cả đều là quyến thuộc của Thiên mà diệt mất (phá hoại) Tông ta. Nếu ông chẳng hiểu thì hưởng vào xả cát đằng mà xem. Ta bình thường nói với ông: Vi trần sát độ 3 đời chư Phật,

Tây Thiên có 28 Tổ, Đường có 6 Tổ hết cả đều chống gậy mà nói pháp, thần thông biến hiện tiếng ứng mười phương mặc tình tung hoành. Ông lại hiểu chẳng. Nếu chẳng hiểu thì chớ lược hư song tuy dựa vào thật thật là Đế kiến cũng chưa. Ngay cả nhiều người ở địa này cũng chưa từng mộng thấy Nạp Tăng, Sa-di ở trong thôn 3 nhà không gặp 1 người. Sư bỗng đứng dậy lấy gậy vạch đất 1 lần nói rằng: Đều ở trong đó. Lại vạch 1 lần bảo đều ở trong ấy mà ra. Trần trọng - Sư lên pháp đường: Hòa thượng non trẻ: Nạp Tăng phải sáng suốt giữ lấy lỗ mũi Nạp Tăng, thế nào là lỗ mũi Nạp Tăng. Chúng đều không đáp được. Sư nói: Ma-ha Bát-nhã Ba-la-mật-đa khắp thỉnh đi xuống - sư lên pháp đường nói: Các Hòa thượng non trẻ, nhiều ông nói có việc gì, cũng là trên đầu lại để đầu Tuyết lại thêm sương, trừng mắt trong quan tài, đốt ngãi cứu trên thọ ghê, cái lộn xộn đó không phải là việc nhỏ. Ông làm gì lại tự tìm chỗ thác sinh tốt chớ đạo khổng huyện châu lạp, chỉ muốn bắt lấy nhàn thoại, đợi Lão Hòa thượng động khẩu liền hỏi Thiên hỏi Đạo hưởng thượng hưởng hạ như thế nào, thế nào. Quyển lớn chép xong thì suy lường trong đầy da tất nghẹn, đến bên lò lửa ba cái (người) dục đầu, miệng rì rầm lại nói: Cái đó là tài nói của ông, cái đó là từ lý nói ra, cái đó là từ trên sự mà nói, cái đó là hiểu thể của lời nói ông bà cha mẹ trong nhà ông ăn cơm xong chỉ lo nói mộng (mơ) liền nói ta hiểu Phật pháp rồi. Sắp biết ông hành cước năm lữa mà được thôi hết chẳng. Lại có 1 số người vừa nghe người nói chớ thôi hết liền hưởng vào ấm giới mà khép mày nhắm mắt lại, chuột già trong hang tính kế sống, dưới Hắc Sơn ngồi trong cũi quỉ. Đương thể liền nói được vào đầu đường mộng thấy chẳng? Giống 1 thứ đánh giết 1 vạn cái có tội tình gì gọi là đánh: Chẳng gặp tác gia rốt lại chỉ là Lão lược hư. Nếu ông thật có chỗ thấy, thử đem ra đây cùng ông thương lượng. Chớ trống không chẳng biết tốt xấu mà xốc vác dục đầu nói nhàn cát đằng. Chớ nói Lão Hán thấy bắt đến mà chẳng tương đương mà bị bẻ gãy chân, chớ nói chớ nói - Ông lại trên da có máu chẳng, dùng gậy 1 lúc đuổi đi - Hỏi: Như thế nào là đại ý Phật pháp? Sư nói: Xuân đến cỏ tự xanh. Sư hỏi: Vị Tăng Tân La: Đem vật gì qua biển. Đáp: Giặc cỏ thua. Sư nắm kéo tay nói: Ông vì sao ở trong ta. Đáp: Rất khớp. Sư nói: Lại khảy qua - Hỏi: Khi Ngưu Đầu chưa gặp Tứ Tổ thì thế nào? Sư đáp: Trong lửa tiêu mậ nuốt trùng lớn. Hỏi: Như thế nào là trâu bùn rống trong núi tuyết. Sư nói: Trời đất đen thui. Hỏi: Như thế nào là ngựa gỗ Vân môn rống. Sư nói: Núi sống chạy. Hoặc từ việc từ trên đến thỉnh Sư nói: Đề cương. Sư nói: Sáng xem Đông nam, chiều xe, Tây bắc. Hỏi: lại khi lãnh hội là thế nào? Sư

nói: Trong nhà Đông đốt đèn ở nhà Tây ngồi tối. Hỏi: Như thế nào trong 12 giờ (24 giờ) vẫn có thể không trôi qua trống rỗng. Sư nói: Hưởng vào đâu mà đặt 1 câu hỏi này? Đáp: Học nhân không hiểu, thỉnh Sư nêu. Sư nói: Đem bút nghiên lại đây. Tăng bèn đem bút nghiên lại. Sư viết 1 tụng rằng:

Nêu chẳng nhìn - tiền cùng sai - Định nghĩ suy - kiếp nào ngộ.

Hỏi: Như thế nào là tự mình của Học nhân? Sư nói: Đạo núi ngấm nước. Hỏi: Như thế nào là tự mình của Hòa thượng. Sư nói: Nhờ gặp Duy-na chẳng có mặt - Hỏi: khi 1 miệng nuốt hết thì thế nào? Sư nói: Ta ở trong bụng ông. Hỏi: Hòa thượng vì sao ở trong bụng Học nhân. Sư nói: Trả thoại đầu lại cho ta. Hỏi: Như thế nào là Đạo? Sư nói: Đi đi. Hỏi: Học nhân chẳng hiểu thỉnh Sư nói:, Sư nói: Xà-lê công bằng rõ ràng sao được phán lại. Hỏi: Sinh tử đến thì như thế nào mà bài bác điều khiển được? Sư đưa 2 tay bảo đem sinh tử lại đây cho ta. Hỏi: Như thế nào là cha mẹ chẳng cho chẳng được xuất gia? Sư nói: Cạn. Hỏi: Học nhân chẳng hiểu. Sư nói: Sâu. Hỏi: Như thế nào là tự mình của học nhân? Sư nói: Ông sợ ta chẳng biết. Hỏi: Khi vạn cơ đều hết thì như thế nào? Sư nói: Đem Phật điện lại đây ta sẽ cùng ông thương lượng. Hỏi: Phật điện có liên quan vì việc đó. Sư hét bảo: Lão nói dối lừa. - Hỏi: Như thế nào là 1 câu giáo ngoại biệt truyền. Sư nói: Đối chúng đem lại (đáp chúng việc tương lai?) - Hỏi: Khi được đó thì như thế nào? Sư nói: Nhắm vào đâu mà lập - Hỏi: Như thế nào là gia phong của Hòa thượng? Sư đáp: Trước cửa có người đọc sách - Hỏi: Như thế nào là câu thấu suốt pháp thân. Sư đáp: Sao Bắc đẩu dấu trong thân - Hỏi: Như thế nào là ý Tây Trúc đến? Sư nói: Mưa lâu chẳng tạnh. - Lại nói hơi cơm cháo - Hỏi: Người xưa nói ngang nói dọc cũng chưa biết cái chốt cửa hưởng thượng. Hỏi: Như thế nào là cái chốt cửa hưởng thượng? Sư nói: Núi Tây ngọn Đông xanh. Hỏi: Như thế nào là ý Tây Trúc đến? Sư nói: Trong sông mất tiền thì đãi tìm trong sông. Sư có lúc ngồi yên hồi lâu, Vị Tăng hỏi: sao giống Thích Ca lúc còn sống. Sư nói: Đại chúng đứng lâu mau lể 3 lạ - Sư từng có tụng rằng.

Vân phong chót vót mây trắng quanh

Nước xiết cá bơi chẳng dám ngại

Vào cửa đã biết đem kiến giải

Sao phiền lại nêu bần bánh xe.

16. Thiên sư Nhân ở Nam Đài, Vệ châu.

Hỏi: Như thế nào là cảnh Nam Đài? Sư nói: Không biết quý. Hỏi: Rốt ráo (kết cuộc) như thế nào? Sư nói: Xà-lê nay ở đâu. Sau Sư dời về

chùa Trần Cảnh ở châu này (Vệ châu) mà mất.

17. Hòa thượng Đông Thiên ở Tuyên châu.

Khi mới mở pháp đường Tăng hỏi: Vua người đón thỉnh vua pháp ra đời như thế nào là đề xưng Tông thừa liền được không nhầm với Tổ Phong. Sư nói: Còn làm gì được chẳng. Hỏi: Nếu chẳng xuống nước sao biết có cá. Sư nói: Chớ nói chuyện không đâu? Hỏi: Như thế nào là chỗ thân thiết nhất của Phật pháp? Sư nói: Vượt quá. Hỏi: Học nhân sau cùng lại thỉnh Sư câu đầu tiên. Sư nói: Ở đâu đến? Hỏi: Như thế nào là bốn phận sự của Học nhân? Sư nói: Khổ. Hỏi: Như thế nào là Đại ý Phật pháp? Sư đáp: Mang tự đáng thương sinh cương yếu khác hương ấp.

18. Thiền sư Tùng Tập ở núi Đại tiên, Dư hàng.

Sư là thượng túc của Tuyết Phong. Từ Bốn sư giải mà thông hiểu tông yếu. Sư thường nói: Đánh trống Quan Nam, ca bài Tuyết Phong. Sau Sư vào Triết trung gặp Tiền Vương. Vương kính phục Đạo hóa của Sư khiến ở núi này mà mở pháp. Vị Tăng hỏi: Chẳng nhân vua thỉnh, chẳng nhân chúng tu tập, thỉnh Sư nói: Thẳng ý Tây Trúc đến. Sư nói: Sư Tăng bên ấy qua bên này ở. Hỏi: Học nhân chẳng hiểu thỉnh Sư chỉ bày. Sư sao được như thế chẳng biết tốt xấu. Hỏi: Đóng cửa đến xe ra cửa hợp dấu bánh xe thế nào là đóng cửa đến xe? Sư nói: Đến xe tức chẳng hỏi ông làm gì là vết xe. Đáp: Học nhân chẳng hiểu thỉnh Sư chỉ bày. Sư nói: Thợ khéo thi công không bày rìu búa.

19. Hòa thượng Vĩnh Thái ở Phước châu.

Hỏi: Nghe nói Hòa thượng gặp hổ phải chẳng? Sư làm tiếng hổ gầm. Tăng làm thế đánh. Sư nói: Cái Lão chết tiệt! Hỏi: Như thế nào là Phật Thiên Chân. Sư vỗ tay chẳng hiểu, chẳng hiểu.

20. Thiền sư Diệu Không.

Sư là Thủ Nột ở viện Thọ Xương núi Hòa Long ở Trì Châu: Sư người ở huyện Mân, Phước châu, họ Lâm, thọ nghiệp với Cổ Điền Thọ Phong - Hỏi: Chưa đến Long môn thì làm sao đến gần mà đỗ thuyền. Sư nói: Lập mạng khó còn - Có vị Tăng mới đến tham vấn. Sư hỏi: Gần đây lia đâu đến đây? Đáp: Không lia thức tác. Sư nói: Chẳng dễ đến. Tăng cũng nói: Chẳng dễ đến. Sư đánh cho 1 chưởng. Hỏi: Như thế nào là tâm truyền. Sư nói: 3 lần dặn ông chớ hướng người nói (nói với người). Hỏi: Như thế nào là từ trên Tông thừa (theo Tông thừa trên). Sư nói: Để vào miệng Xà-lê được chẳng. Hỏi: Chỗ tỉnh yếu thỉnh Sư 1 tiếp? Sư nói: Rất là tỉnh yếu.

21. Hòa thượng Mộng Bút ở Kiến châu.

Hỏi: Như thế nào là Phật? Sư nói: Chẳng đối gạt ông. Hỏi: Chớ

tiện phải chăng? Sư nói: Ông lừa gạt người khác. Mân Vương mời Sư thọ trai, hỏi: Hòa thượng có đem được bút lại đây chăng? Sư nói: Không phải Kê Sơn Tú Quán thẹn chẳng lông thỏ trong trắng. Đại Vương đã rủ lòng hỏi đến, Sơn tăng dám chẳng trình lên. Lại hỏi: Như thế nào Pháp vương. Sư nói: Chẳng phải là gia phong của Mộng Bút.

22. Thiên sư Nguyên Nghiễm ở Cực Lạc, Cổ điền, Phước châu.

Hỏi: Như thế nào là gia phong của Cực Lạc? Sư nói: Đây mắt thấy chẳng hết. Hỏi: Vạn pháp vốn vô căn, chưa biết dạy Học nhân thừa đương gánh vác cái gì? Sư nói: Chớ nói mê. Hỏi: Ở lâu trong nhà tối chưa thấu suốt ngọn ngành (nguồn cội), như nay trở đi xin Sư 1 tiếp. Sư nói: Chớ nhắm mắt làm đê mê. Hỏi: Đó tức là chiết khúc (bẻ cong?) hoa ưu đàm làm ngày nay, hưởng thưởng Tông Phong như thế nào xin chỉ dạy. Sư nói: Ông lại biết không. Hỏi: Đó tức là dứt nghi đi? Sư nói: Chớ nói mở với đại chúng. Hỏi: Ngài Ma Đằng vào Hán thì chẳng hỏi, Đạt-ma đến Lương thì thế nào? Sư đáp: Như nay há nhầm. Hỏi: Đó tức là lý ra khỏi 3 thừa, hoa nở 5 cánh. Sư hỏi: Nói gì 3 thừa 5 cánh, đi ra đi.

23. Thiên sư Như Thế ở núi Phù Dung, Phước châu.

Tăng hỏi: Như thế nào là khúc hát người xưa? Sư im lặng hồi lâu hỏi nghe chăng? Đáp: Chẳng nghe. Sư nêu 1 bài tụng rằng:

*Bài xưa phát tiếng hùng
Thời nay vận cũng đồng
Nếu chỉ giáo đệ nhất Tổ
Phật đều mê dấu.*

24. Hòa thượng Sơn ở núi Khê Hạc Lạc kinh.

Bá Cốc Trưởng lão đến hỏi. Sư nói: Ông cụ đi đi. Cốc nói ta lại chẳng già sao. Sư liền tát. Hỏi: Ngựa giỏi chẳng vào Tây Tần lúc ấy thế nào? Sư nói: Hưởng vào chỗ nào mà đi.

25. Thiên sư Thê ở Qui Sơn Đàm châu.

Hỏi: Chính lúc đó thân cận như thế nào? Sư nói: Ông định thân cận làm gì? Đáp: Há không có phương tiện môn. Sư nói: Khai Nguyên Long Hưng Đại Tạng Tiểu Tạng. Hỏi: Như thế nào là thần thông nhanh chóng? Sư nói: Áo mới thành áo xấu. Hỏi: Như thế nào là cầu Huỳnh tâm? Sư hỏi: Lường gạt người nhiều ít? Hỏi: Chẳng nhờ lo đầu đầu như thế nào là gia phong của Hòa thượng. Sư nói: Chớ làm tiếng loài dã can.

26. Thiên sư Diên Tông ở Triều Sơn, Cát châu.

Hòa thượng Tư Phước đến gặp, Sư xuống giường thiền đón tiếp. Tư Phước hỏi Hòa thượng ở núi này được mấy năm? Sư nói: Chim ngu

đậu cây lau, cá mệ ghé vào lưới. Hỏi: Đó tức là chân Đạo nhân. Sư nói: Lại ngồi uống trà. Hỏi: Như thế nào là Triều Sơn. Sư đáp: Chẳng chứa thân chết. Hỏi: Như thế nào là người trong núi. Sư nói: Trên đá trồng sen hồng. Hỏi: Như thế nào là gia phong của Hòa thượng. Sư nói: Rất kỵ phạm triều nghi.

27. Đại sư Phổ Minh ở núi Phổ Thông, Ích châu.

Hỏi: Như thế nào là Phật tánh? Sư nói: Ông không có Phật tánh. Hỏi: Loài máy động hàm linh đều có Phật tánh, Học nhân vì sao lại không? Sư nói: Vì ông hưởng ra ngoài mà cầu. Hỏi: Như thế nào là châu huyền huyền. Sư nói: Cái đó không phải. Hỏi: Như thế nào là châu huyền huyền. Sư nói: Là mất hết.

28. Thiền sư Vĩnh ở Am Lương Gia núi Song Tuyền, Tùy châu.

Hỏi: Đạt Ma xoay mặt vào vách 9 năm là ý thế nào? Sư đáp: Ngủ không say. Trưởng lão Hộ Quốc đến. Sư hỏi: Tùy Dương (mặt trời?) 1 cảnh là nam hay nữ mỗi người nêu 1 câu hỏi, hỏi hỏi đều khác, Trưởng lão lấy gì mà đáp. Hộ Quốc lấy tay vẽ trong không hình tròn. Sư nói: Tạ ân Trưởng lão từ bi. Đáp: Chẳng dám. Sư cúi đầu chẳng ngó. Hỏi: Như thế nào mau dứt các duyên. Sư đáp: Trên tuyết lại thêm Sương.

29. Thiền sư Siêu Ngộ ở viện Bảo phước, Chương châu.

Hỏi: Cá chưa qua Long môn lúc đó thế nào? Sư nói: Dường tánh đầu sâu. Hỏi: Khi qua rồi thì như thế nào? Sư nói: Mới (ta) lên Tiêu Hán các loại khó theo. Hỏi: Sau khi lên rồi thì thế nào? Sư nói: Mây từ khắp che thắm khắp Đại thiên. Hỏi: Lại có chẳng chịu thắm không. Sư đáp: Có. Hỏi: Như thế nào là chẳng chịu thắm. Sư nói: Chót vót chống thái dương.

30. Thượng tọa Phù Thái Nguyên.

Sư khắp trải các phương, nơi nơi nghe tiếng Sư từng đạo Triết trung lên Kính Sơn pháp hội. Một hôm ở trước điện Phật có vị Tăng hỏi: Thượng tọa từng đến Ngũ đài chưa? Sư đáp: Từng đến. Hỏi: Lại thấy Văn Thù chăng? Sư đáp: Thấy. Hỏi: Thấy chỗ nào? Sư đáp: Thấy trước điện Phật Kính Sơn. Vị Tăng ấy sau đến Mán Xuyên nêu lời ấy với Tuyết Phong nói sao không dạy ông ấy vào lãnh. Sư nghe bèn vén áo mà đi xa. Lúc đầu Sư lên viện của Tuyết Phong. Nhân chia cam cho Tăng, Hòa thượng Lăng Trường Khánh hỏi: Ở đâu đến? Sư nói: Ngoài núi đem đến. Hỏi đi xa chẳng dễ gánh đội mà đến. Sư nói: Trái cam trái cam. Rồi lên tham Tuyết Phong lễ bái xong đứng hữu của tòa Tuyết Phong mới nhìn Sư liền xuống thăm chủ sự. Ngày khác Tuyết Phong thấy Sư bèn chỉ mặt trời mà chỉ bày. Sư quơ xua tay mà lui ra. Tuyết

Phong nói ông chẳng chịu ta? Sư nói: Hòa thượng lác đầu con ngắc đuôi, chỗ nào chẳng chịu Hòa thượng. Đáp: Đến chỗ cũng cần kiêng sợ - Một hôm chúng Tăng tham vào chiều tối, Tuyết Phong ngồi trong sân. Sư nói: quả trong 5 châu chỉ có Hòa thượng ấy được chút ít. Tuyết Phong liền đứng dậy đi - Tuyết Phong từng hỏi Sư rằng: Thấy nói Lâm Tế có 3 câu phải không? Sư đáp: Phải. Hỏi: Câu thứ nhất là gì? Sư trợn (ngược) mắt nhìn. Tuyết Phong nói: Đây cũng là câu thứ 2, như thế nào là câu thứ nhất? Sư vòng tay mà lui. Từ đó Tuyết Phong xem là Pháp khí. Trong thất ấn giải thành Đạo thầy trò. Sư lại chẳng dạo nơi khác mà nắm giữ Dục thất (nhà tắm) - Một hôm Huyền Sa lên hỏi thăm. Tuyết Phong nói: Ở đây có lão chuột già nay đang ở trong Dục thất. Huyền Sa nói: Đợi cùng Hòa thượng khám phá. Nói xong bèn đến Dục thất gặp sư đánh nước. Huyền Sa nói: Cùng Thượng tọa gặp nhau. Sư nói: Đã gặp nhau rồi. Huyền Sa nói: Gặp nhau trong kiếp nào? Sư nói: Ngủ gục làm gì. Huyền Sa bèn vào phượng trưng bạch Tuyết Phong rằng: Đã khám phá rồi. Tuyết Phong hỏi khám ông ấy thế nào? Huyền Sa kể lại các câu nói. Tuyết Phong nói ông làm giặc - Hòa thượng Yên ở Cổ Sơn hỏi Sư: Lúc cha mẹ chưa sinh lỗ mũi ở đâu? Sư nói: Lão huynh nói trước. Yên nói như đời này ông nói chỗ nào? Sư không chịu. Yên liền hỏi: Thế nào?. Sư nói: Đem quạt trong tay lại đây. Yên đưa quạt ra trình. Sư làm thình. Yên không biết bèn đánh 1 thoi. Sư ra đứng trước kho - Có vị Tăng hỏi: Thế nào là đụng mắt đều Bồ đề? Sư liền đập con chó kêu lên mà chạy. Tăng không đáp được. Sư nói: Con chó nhỏ chẳng tiêu 1 đập - Khi Sư không xuất thế các phương gọi là Thượng tọa Phù ở Thái Nguyên. Sư mất ở Duy Dương.

31. Đại sư Duy Kính Bảo Văn ở Đạo tràng Bàn Châu, Nam nhạc.

Sư người ở Phước châu, chuyên bề khổ hạnh không mặc lụa là màu sắc chỉ mặc nạp y cho qua mưa nắng. Người thời đó gọi là Đầu Đà. Lúc đầu Sư tham vấn Tuyết Phong mà vào chỗ uyên áo. Lại hỏi: Pháp tịch Huyền Sa mà tâm ấn phù hội - Một hôm Sư bảo Giám Thượng tọa rằng: Nghe ông có chú thích kinh Lăng Nghiêm. Giám nói chẳng dám. Sư nói: Hai Văn Thù ông chú làm gì. Đáp: Thỉnh Sư xét. Sư bèn giương tay áo mà đi. Trong năm Đường Quang Hóa. Sư vào nam Nhạc trú tại Đông tạng ở Báo từ. Trong tạng có 1 tòa đền gương, tức do Hiền Thủ Đại sư Tổ Hoa Nghiêm thứ 3 chế ra. Sư thấy bèn dụ cho môn pháp giới rộng lớn lớp lớp để vông và cảnh Phật, Phật chiếu ánh sáng vào nhau, nhân đó khen đẹp bảo rằng đây là 1 kỳ công của Tiên triết, nếu không phải là bậc Trí khéo léo bất tư nghì thì sao chế ra được, bèn làm 5 bài

tụng 5 chữ. Người xem liền ngộ, lý sự dung nhau. Sau Sư mất ở Nam nhạc - Trong năm Lương Khai Bình. Sư có tuyển soạn Bảo Lâm truyện 4 quyển. Ghi lại sự bắt nguồn và phát triển tiếp tục theo sau của Thiền môn từ sau Niên hiệu Đường Trinh Nguyên. Lại soạn ra bài tụng thất ngôn Giác địa, nói rộng về các Giáo duyên khởi. Sư riêng soạn Nam Nhạc Cao Tăng truyện đều lưu hành rộng rãi ở đời.

